

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНГИЙН ХӨРӨНГИЙН 2024 ОНЫ БҮРДҮҮЛЭЛТ, ЗАРЦУУЛАЛТ, ҮР ДҮН, ҮР НӨЛӨӨ СЭДЭВТ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН

АУДИТЫН ТАЙЛАНГААС

АУДИТЫН КОД: ЗАА-2025/31-12-ШТА-ГА

2025 он

“Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийн 2024 оны бүрдүүлэлт, зарцуулалт, үр дүн, үр нөлөө” гүйцэтгэлийн аудитын тайлангаас

ОНХС-н хөрөнгийг хуульд заасан эх үүсвэр тус бүрээр бүрдүүлэхээр төлөвлөсөн ч орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох орлогын шилжүүлгийг баталсан хуваарийн дагуу бүрэн олгоогүй байна.

САНГИЙН ЯАМНААС 605.4 САЯ ТӨГРӨГИЙН САНХҮҮЖИЛТ ДУТУУ ОЛГОГДСОНООС ШАЛТГААЛАН СУМДЫН ОНХС-Д ОЛГОХ ОРЛОГЫН ШИЛЖҮҮЛГИЙГ ТӨЛӨВЛӨСНӨӨС 328.5 САЯ ТӨГРӨГИЙГ БУУРУУЛАН ОЛГОЖЭЭ.

Аймаг, сумдын ОНХС-ийн хөрөнгөөр Төсвийн тухай хуульд заасан шаардлага, шалгуур хангаагүй, ТЭЗҮ, төсвийн тооцоолол, төсөвт нөлөөлөх байдлын үнэлгээ, газрын зөвшөөрөл зэргийг шийдээгүй зарим төсөл арга хэмжээг төлөвлөж баталсан байна

- Баянхайрхан сумын 136.0 сая төгрөгийн 9 төсөл арга хэмжээ,
- Ургамал сумын 316.3 сая төгрөгийн 27 төсөл арга хэмжээг иргэдийн саналаар дэмжигдээгүй ажлыг жагсаалтад оруулж, санхүүжүүлэхээр баталсан байна.
- Яруу сумын ИТХ нь “Хүндэтгэлийн гэр өргөө” төсөл арга хэмжээг зураг төсөвгүй, газрын зөвшөөрөл шийдэгдээгүй байхад 45.0 сая төгрөгөөр баталсан;

ОНХС-ИЙН ХӨРӨНГӨӨР САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЧИГ ҮҮРЭГТ ХАМААРАХГҮЙ 389.3 САЯ ТӨГРӨГИЙН 27 ТӨСӨЛ, АРГА ХЭМЖЭЭГ ТӨЛӨВЛӨЖ, ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙНА.

“Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийн 2024 оны бүрдүүлэлт, зарцуулалт, үр дүн, үр нөлөө” гүйцэтгэлийн аудитын тайлангаас

ОНХС-ийн хөрөнгөөр санхүүжүүлсэн төсөл, арга хэмжээний 55.6 хувьд шууд худалдан авалт хийсэн нь сангийн хөрөнгийг хэт жижиглэж, журамд нийцээгүй төсөл, арга хэмжээг төлөвлөж санхүүжүүлсэн холбоотой байна.

ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг ТЭЗҮ хийгдээгүйгээс төсөвт өртгийг зах зээлийн үнээс бага төлөвлөсөн, санхүүжилт оройтсон, эрт хүйтэрсэн гэх шалтгаанаар дараах ажлууд гэрээний хугацаанд хэрэгжээгүй, бүрэн дуусаагүй байна. Үүнд:

- ✓ 18.7 хувь буюу 3,506.5 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 19 ТАХ-г нээлттэй тендер шалгаруулалтаар;
- ✓ 25.4 хувь буюу 4,743.5 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 75 ТАХ-г харьцуулалтын аргаар;
- ✓ 0.3 хувь буюу 61.3 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 16 ТАХ-г олон нийтийн оролцоотой худалдан авалтаар;
- ✓ 55.6 хувь буюу 10,424.6 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 503 төсөл, арга хэмжээнд шууд худалдан авалт хийсэн.

- Аймгийн ОНХС-ийн хөрөнгөөр 24 сумын ерөнхий боловсролын сургуулиудад "Итгэлтэй утас" байрлуулах 19.9 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй ажлыг "Алдар жагал" ХХК-аар гүйцэтгүүлэхээр гэрээ байгуулж, санхүүжилтийг олгосон боловч ажил бүрэн хийгдээгүй;
- Аймгийн ОНХС-ийн хөрөнгөөр Тэс сумын төвд соёл амралтын хүрээлэн байгуулах 199.9 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй ажлыг "Чандмань хонгор групп" ХХК-аар гүйцэтгүүлэхээр гэрээ байгуулж, 194.0 сая төгрөгийг олгосон боловч ажил бүрэн хийгдээгүй;
- Аймгийн ОНХС-ийн хөрөнгөөр Тосонцэнгэл суманд "ENSURE" төсөлтэй хамтарч дайвар бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэр байгуулах ажлын гүйцэтгэгч шалгараагүй байхад 150.0 сая төгрөгийг барьцаа хөрөнгийн дансанд байршуулсан;
- Аймгийн ОНХС-ийн хөрөнгөөр Тосонцэнгэл суманд Ус цэвэршүүлэх иж бүрэн төхөөрөмж суурилуулах 140.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй ажлыг Тосонцэнгэл сумын ЗДТГ-т эрх шилжүүлж, 140.0 сая төгрөгийг олгосон боловч ажил бүрэн дуусаагүй, хүлээж аваагүй;

“Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийн 2024 оны бүрдүүлэлт, зарцуулалт, үр дүн, үр нөлөө” гүйцэтгэлийн аудитын тайлангаас

ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНГИЙН ХӨРӨНГӨӨР ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ АРГА ХЭМЖЭЭНЭЭС ГАРАХ ҮР ДҮН, ҮР НӨЛӨӨГ УРЬДЧИЛЖ ТООЦОХГҮЙ БАЙНА.

Ургамал сум 160.0 сая төгрөгөөр бүх нийтийн биеийн тамирын спортын талбай байгуулахаар “Их хордол групп” ХХК-тай гэрээ байгуулан, 111.3 сая төгрөгийн урьдчилгаа олгож, гүйцэтгүүлсэн боловч хүлээж аваагүй, тус ажил чанаргүй хийгдэж дээвэр нь шуурга салхинд эвдэрсэн байна. Ургамал сумын ОНХС-ийн 2024 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар албан шаардлага өгсөн бөгөөд хэрэгжилтийн хугацаа болоогүй байна.

Завхан аймгийн хэмжээнд 2024 онд аймаг, сумын ОНХС-ийн хөрөнгөөр 606 төсөл арга хэмжээнд 18,735.9 сая төгрөгийг зарцуулснаас 33 хувь буюу 6,190.6 сая төгрөг нь үндсэн хөрөнгө, тоног төхөөрөмж бэлтгэхэд, 10.6 хувь буюу 1,982.4 сая төгрөг нь иргэдэд амьдрах таатай орчин бүрдүүлэхэд, **52.9 хувь буюу 9,918.5 сая төгрөг нь урсгал зардлын шинжтэй нэг удаагийн арга хэмжээний зардалд зарцуулжээ.**

ОНХС-ИЙН ХӨРӨНГӨӨР ХЭРЭГЖИЖ БУЙ ТӨСӨЛ АРГА ХЭМЖЭЭНД АЙМАГ, СУМДЫН ИТХ, ЗДТГ ХЯНАЛТ ТАВЬЖ, ТАЙЛАГНАХ ҮҮРГЭЭ БҮРЭН ХЭРЭГЖҮҮЛЭЭГҮЙ БАЙНА.

Уламжлах асуудал:

Сангийн сайдын 2021 оны 86 дугаар тушаалаар баталсан “Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам”-д ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээнд аймаг, сумын ИТХ, СХДАА-аас хяналт тавих чиг үүргээ хэрэгжүүлээгүйд тооцох хариуцлагын талаар заалт байхгүйгээс жил бүр аудитаар илрэх зөрчлийн тоо буурахгүй байгаа тул тус асуудлыг **ҮАГ-аар дамжуулан Сангийн яаманд хүргүүлж байна.**

“Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийн 2024 оны бүрдүүлэлт, зарцуулалт, үр дүн, үр нөлөө” гүйцэтгэлийн аудитын тайлангаас

100%

✓ Идэр сум 213.7 сая төгрөгөөр Нийтийн халуун ус шинээр барьж ашиглалтад оруулжээ. Дотроо халуун усны 3 дүүш, 2 том угаалгын машинтай угаалгын өрөө 1, фитнесийн танхим 1, нойлын өрөө 1 бүгд хэвийн ажиллаж байна. Халуун ус ашиглалтад орсноор шинээр 2 ажлын байр бий болж орлогоороо цалинжин ажиллаж байна. Хөрөнгө оруулалтын ажил чанарын өндөр түвшинд сайн хийгдсэн гэж ажлын хэсэг дүгнэн сумуудад байхгүй жишиг халуун ус болсон гэж аймгийн удирдлагууд дүгнэсэн байна.

✓ Тэс сум 10.0 сая төгрөгөөр ЕБС-ийн хүүхдийн шүдний үзлэг шинжилгээнд бүх ангийн сурагчдыг бүрэн хамруулж, дараалан 3 жил үе шаттай зохион байгуулснаар сурагчдын шүдний өвчлөл эрс буурсан байна. Зарим сурагчид нүүр ам шүдний аливаа өвчлөлийг эрт шатанд мэдсэнээр эмчлэгдэх бүрэн нөхцөл боломж үүссэн зэрэг олон давуу талтай ажил болжээ.

✓ Тэлмэн сум 60.0 сая төгрөгөөр ЭМТ-ийн эхо аппарат худалдан авснаар сумын ард иргэдэд цаг хугацаа алдалгүй эрүүл мэндийн үзлэг үйлчилгээг үзүүлж, аливаа өвчлөлийг эрт шатанд илрүүлснээр эмчлэгдэх бүрэн нөхцөл боломж үүссэн зэрэг олон давуу талтай ажил болсон байна.

✓ Завханмандал сум 6.5 сая төгрөгөөр Нийтийн эзэмшлийн гудамж хорооллын гэрэлтүүлгийн хийснээр Сумын төвийн гэр хорооллын бүх гудамж 220 квт-ийн гэрэлтүүлэгтэй болж, иргэдэд маш сайн үйл хэрэг болсон бөгөөд хүүхэд, хамтарсан багийн үйл ажиллагааг дэмжин ажилласан нь иргэдийн талархлыг хүлээжээ.

✓ Цагаанчулуут сум 20.6 сая төгрөгөөр Ундны усны эх үүсвэрт цэвэршүүлэгч суурилуулжээ. Ундны усны хатуулгыг бууруулах шүүлтүүр тавьсан нь сумын ард иргэдийн эрүүл мэндэд нэн хэрэгтэй ажил болсон бөгөөд иргэдийн талархлыг хүлээсэн байна.

Баянхайрхан, Ургамал сумд ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээг ИТХ-аар батлахдаа хэт жижиглэж, өмнөх оны зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй 166.2 сая төгрөгийн зөрчилд Засаг дарга нарт албан хүрүүлэхээр шийдвэрлэлээ.

“Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийн 2024 оны бүрдүүлэлт, зарцуулалт, үр дүн, үр нөлөө” гүйцэтгэлийн аудитын тайлангаас

ТОСОНЦЭНГЭЛ СУМАНД
ХОГ ШАТААХ ЗУУХНЫ БАЙРЫГ
249.3 САЯ ТӨГРӨГӨӨР БАРЬСАН
БӨГӨӨД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ
АРГА ХЭМЖЭЭНЭЭС ГАРАХ ҮР
ДҮН, ҮР НӨЛӨӨГ
ТООЦООГҮЙГЭЭС ЦАХИЛГААНЫ
ЭХ ҮҮСВЭРГҮЙ ГАЗАРТ БАРЬЖ,
ОДООГ ХҮРТЭЛ АШИГЛААГҮЙ,
ҮР ДҮНГҮЙ, АШИГЛАЛТГҮЙ
ХӨРӨНГӨ БИЙ БОЛСОН БАЙНА.

Асгат сумын 4.5 сая төгрөгийн "Завхан аймгийн Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний цахим сан"-ийн систем, Баянхайрхан сумын сургуульд 10.0 сая төгрөгийн сурагч ширээ сандал, Тосонцэнгэл суманд сургуульд 9.1 сая төгрөгийн бөхийн дэвжээ, 99.8 сая төгрөгийн Улаантолгой багт явган хүний зам, 19.0 сая төгрөгийн Сум дундын Цагдаагийн хэлтэст тоног төхөөрөмж, 5.5 сая төгрөгийн Онцгой байдлын газрын 173 дугаар салбар Тосонцэнгэл сум дахь Онцгой байдлын хэлтэст гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэхэд шаардлагатай тоног төхөөрөмж зэрэг **147.9** сая төгрөгийн хөрөнгийг бүртгэлд тусгаагүй байна.

ОНХС-ийн төлөвлөлт, зарцуулалт, үр дүнгийн талаарх мэдээллийг “Удирдлагын мэдээллийн систем”-д дутуу болон огт мэдээлээгүй, өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй Баянхайрхан, Тосонцэнгэл, Ургамал, Эрдэнэхайрхан, Яруу сумдын Засаг дарга нарт албан шаардлага хүргүүлэхээр шийдвэрлэлээ.

“Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийн 2024 оны бүрдүүлэлт, зарцуулалт, үр дүн, үр нөлөө” гүйцэтгэлийн аудитын тайлангаас

АУДИТЫН ЕРӨНХИЙ ДҮГНЭЛТ

ОНХС-ийн хөрөнгийг урсгал зардлын шинжтэй, нэг удаагийн арга хэмжээний зардалд хэт ихээр төлөвлөж, зарцуулж байгаа нь тус сангийн хөрөнгийн үр нөлөөг бууруулж, мөн чанарыг алдагдуулж байна.

Илрүүлсэн алдаа,
зөрчлийн

Мөнгөн дүн:
2,652.9 сая төгрөг

АУДИТЫН ДҮНД
ҮНДЭСЛЭСЭН
ДҮГНЭЛТЭЭС:

АУДИТЫН ДҮНД
ҮНДЭСЛЭСЭН
ЗӨВЛӨМЖ:

- ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээ нь орон нутгийн хөгжилд бодитой хувь нэмэр өгөхүйц төсөл арга хэмжээ цөөн хэрэгжүүлжээ. Иймд орон нутагт үр өгөөжтэй, томоохон хөрөнгө оруулалтын ажлыг нэмэгдүүлэх шаардлагатай байна.
- ОНХС-ийн хөрөнгийг урсгал зардлын шинжтэй, нэг удаагийн арга хэмжээний зардалд хэт ихээр төлөвлөж, зарцуулж байгаа нь тус сангийн хөрөнгийн үр нөлөөг бууруулж, мөн чанарыг алдагдуулж байна.

АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГАД

- ОНХС-ийн хөрөнгийг урсгал зардлын шинжтэй, нэг удаагийн арга хэмжээний зардалд төлөвлөж, зарцуулахгүй байх;
- ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөхдөө орон нутгийн хөгжилд бодитой хувь нэмэр өгөхүйц, иргэдийн амьдрах орчин нөхцөлийг сайжруулах хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээнд төлөвлөж зарцуулах;

СУМДЫН ЗАСАГ ДАРГА НАРТ

- ОНХС-ийн хөрөнгийг урсгал зардлын шинжтэй, нэг удаагийн арга хэмжээний зардалд төлөвлөж, зарцуулахгүй байх;
- ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөхдөө орон нутгийн хөгжилд бодитой хувь нэмэр өгөхүйц, иргэдийн амьдрах орчин нөхцөлийг сайжруулах хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээнд төлөвлөж зарцуулах;